

De tijd nemen want niet alles dat tikt, ontploft

23 november 2018

Inge Schoevaerts
Coördinator Klachtenlijn
Kinderrechtencommissariaat

Opzet

- De tijd nemen:
- omgang met minderjarigen
- continuüm -> einde van het continuüm ?
- Menswaardige behandeling als basisrecht
- Integriteit

Menswaardige behandeling

- Evident concept
- Praktijk: reacties -> berispingen, sancties, straffen en meest ingrijpende vorm 'afzonderen'
- Dan verschijnt het recht op menswaardige behandeling als centraal begrip
- Maar= basis in hulpverleningstrajecten
- Oefening is nooit af -> reflecties en steeds opnieuw definiëren.
- Basis= ervaringen en visie van -18j

- Art. 19: *De verplichting van de overheid om kinderen te beschermen tegen elke vorm van mishandeling en verwaarlozing door ouders of door andere personen die verantwoordelijkheid dragen voor de zorg van het kind, en om in verband hiermee preventieve maatregelen te nemen en behandelingsprogramma's op te zetten.*
- => pro-actieve luik en re-actieve luik

IVRK

- Art. 37 *Het verbod op foltering, wrede behandeling of bestraffing, doodstraf, levenslange gevangenisstraffen en onwettige gevangenneming en vrijheidsberoving.*

- *Artikel 27: Geen enkele minderjarige wordt in de jeugdhulp onderworpen aan een onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing.*
- *Artikel 28 §1, §2: sancties zijn aangepast aan de persoonlijkheid van de minderjarige en proportioneel met de ernst van de feiten. Ze bevorderen altijd de opvoeding en hebben geen traumatische uitwerking.*

- *Lichamelijke straffen, geestelijk geweld, onthouding van maaltijden en, behoudens andersluidende rechterlijke beslissing, onthouding van bezoekrechten, zijn verboden.*

§ 3: Tijdelijke afzondering of tijdelijke vrijheidsbeperking is alleen mogelijk indien en zolang als het gedrag van de minderjarige:

1: risico's inhoudt voor zijn eigen fysieke integriteit

2: of risico's inhoudt voor de fysieke integriteit van medebewoners, personeelsleden of materieelvernietigend

Checklist Kinderen in afzondering

- Beleid inzake tijdelijke afzondering of vrijheidsbeperking evalueren
- Basis voor overleg en reflectie
- Vastgestelde knelpunten:
 - terminologie
 - registratie en rapportering
 - sanctioneren versus beschermen
 - visieverschillen tussen voorzieningen en sectoren

Checklist Kinderen in afzondering

- duurtijd
- pedagogische visie primeert ->
rechtendiscours? Geen of/of verhaal wel én/én
- informatie
- inspraak
- normering infrastructuur

Checklist Kinderen in afzondering

■ Overwegingen en aanbevelingen:

-terminologie

-duidelijkheid over sancties: niet strijdig met pedagogische vrijheid of handelingsruimte

-informatie en rechtszekerheid -> bv vermijden van dubbele bestraffingen

-inspraak-en klachtenprocedure

-nazorg

Focusgesprekken met minderjarigen

■ Ave Regina

“Nee, ze nemen mij aan mijn voeten en aan mijn armen. Maar ze kunnen me nog altijd niet tegenhouden als ik met mijn voeten stamp. Ze brengen me dan naar de opvang. Ze kunnen je eerst achter een klein muurtje zetten en daarna achter een grote muur.”

Focusgesprekken met minderjarigen

- Hoe zouden jullie willen dat de opvang eruit ziet?

“Ik wil ramen, gordijnen en barbies op de mat om mee te spelen. Nu mag je soms speelgoed vragen als je heel rustig bent. Ik wil ook muziek, daar word ik soms rustig van.”

Focusgesprekken met minderjarigen

■ Hoe kiezen ze naar welke opvang je moet?

“Als je telkens wegloopt uit de opvang zonder deur, moet je naar de opvang met deur. Als je daar ook uit gaat, moet je naar de opvang met twee deuren. Daar kan je heel soms gaan, als het echt te erg wordt.”

Focusgesprekken met minderjarigen

- **Wat als je de baas zou zijn van Ave Regina? Zou je dan een opvang bouwen?**

Kind 1: Ja, veel.

Kind 2: Ik zou het kasteel van Elsa bouwen en dat zou de opvang kunnen zijn. Ik zou ook een kindergevangenis bouwen.

Project Afzondering

- <https://www.youtube.com/watch?v=6bMPChisud4&feature=youtu.be>

Integriteit van het kind

- Integer zijn?
- Fysieke en psychische integriteit als dragend concept
- “Integritas”: geheel zijn, intact => kenmerk van het kind, een intactheid, een soort onbevleetheid = anders zijn van kinderen
- Onaantastbaarheid van het lichaam van elk kind: ingrepen van buitenaf zelf bepalen

Integriteit van het kind

- Proces! Creëren van een comfortzone. Het “zijn” op een veilige manier tegenover de omgeving verhouden
- Aflijnen ≠ omgeving
- Grenzen stellen en leren omgaan met grenzen gesteld door anderen, door maatschappelijke waarden en normen
- Geen kenmerk van het kind -> resultaat van actief handelen, van interactie met de directe omgeving => volwassenen spelen cruciale rol

Integriteit van het kind

- Broos gegeven -> bescherming !

Met dank!

- Op de hoogte blijven? Via onze websites
www.kinderrechtencommissariaat.be
www.kinderrechten.be
- Schrijf je in op onze nieuwsbrief!
<http://www.kinderrechtencommissariaat.be/in-schrijven-nieuwsbrief>
- Twitter: @KRCommissaris
- Inge Schoevaerts – coördinator Klachtenlijn